

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Dit is de eerste herhalingsles. In deze les worden de belangrijkste zaken uit de eerste vijf lessen herhaald. Neemt u deze lessen nog eens goed door. Ook de opgaven met de uitwerkingen. Veel succes!

1. Tijden

De volgende tijden hebt u geleerd:

prs.	laudat = hij prijst
prs.pss.	laudatur = hij wordt geprezen
imp.	laudabat = hij prees
imp.pss.	laudabatur = hij werd geprezen
prf.	laudavit = hij prees, hij heeft geprezen
prf.pss.	laudatus est = hij werd geprezen, hij is geprezen (geworden)

Opdracht 1 Maakt u eens nog zo'n rijtje. Alleen voor het werkwoord **mittere**.

Opdracht 2 Vertaal de volgende werkwoordsvormen. Zet er een van de bovenstaande tijden achter.

1. vocatur	7. accusor
2. scripsi	8. vocavisti
3. laudantur	9. vocabatur
4. creaverunt	10. laudatus sum
5. dormiebamus	11. dixit
6. mittebar	12. vocavimus

Opdracht 3

Vertaal: (nieuwe woorden: nauta = zeeman; procella = storm)

1. Epistulae a Paulo scribebantur.
2. Incolae a Belgis terrentur.
3. Pilatus respondit: quod (wat) scripsi scripsi.
4. Hoc donum a patre dabatur.
5. Nautae procella terrentur.
6. Illa cena a servo parabatur.
7. Filium non habemus, sed filiam.
8. Petrus a militibus servabatur.
9. Omnia per ipsum facta sunt.
10. Equus clamorem audit et terretur.
11. Ancillae a domino vocatae sunt.
12. Hostes a Romani puniuntur.
13. Iterum negavit Petrus et statim gallus cantavit.
14. Audivi vocem de caelo.
15. Oculos habent et non vident, aures habent et non audiunt.
16. Ecce homo.
17. Crucifige, crucifige eum!
18. Ecce venio.

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Voornaamwoorden

Opdracht 4: Geef van de eerste vier woorden de betekenis; vertaal de overige.

1. hic betekent:
2. ille betekent:
3. iste betekent:
4. ipse betekent:

Nieuwe woorden: stola = sola (kledingstuk) ; vadere = gaan; fac = maak!, doel;
vox = stem; dilectus = geliefde

5. hoc signum
6. heac puella
7. heac templa magna
8. hic dominus
9. hi servi
10. hae feminae
11. ille liber
12. ille Cato (met bijbetekenis)
13. Nos sumus testes horum verborum
14. iste homo (met bijbetekenis)
15. illi homines boni
16. Mundus per ipsum factus est.
17. Illam fabulam non cognovi
18. Stola illius puellae vidi.
19. Dico huic vade et vadit et alio veni et venit et servo meo fac hoc et facit.
20. Et ecce vox de caelis dicens hic est Filius meus dilectus.

Naamvallen en voorzetsels.

Als we alle naamvallen van het woord femina opschrijven, krijgen we het volgende rijtje:

femina, feminae, feminae, feminam, femina; feminae feminarum feminis feminas feminis.
Ga dit na!

Opdracht 5

- a. Maak ook zo'n rijtje voor het woord dominus.
- b. Maak ook zo'n rijtje voor het woord mercator (mv. mercatores).
- c. Maak eveneens zo'n rijtje voor het woord templum.

Sommige voorzetsels worden altijd gevolgd door de ablativus.

Een voor daarvan is ex. Bij voorbeeld: Salus ex Iudaeis est = Het heil is uit de Joden.

De voorzetsels uit de volgende opdracht worden alle gevolgd door de ablativus.

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Opdracht 6

Zet het woord tussen de haakjes in de juiste naamval.

Doe als in het voorbeeld: ex (Deus - ev.) - ex Deo;
cum (discipulus - mv.) - cum discipulis

- a. sine (fundamentum - mv.)
- b. a (mater - ev.)
- c. a (mercator - mv.)
- d. de (Christus) -
- e. sine (intermissio - ev.)
- f. sine (filius - mv.)
- g. ex (homo - mv.)
- h. sine (frater - ev.)
- i. ab (initium - ev.) (initium = begin)

Opdracht 7 (nieuwe woorden: aqua = water)

1. Insulae pulchrae videmus.
2. Milites duces claros salutant.
3. Milites in civitatem veniunt
4. Incolae insularum fugabant.
5. Laudo nomen Dei.
6. Ducis filius est.
7. Servus ianuam clave aperit.
8. Dux militibus dixit...
9. Deus filium mundo dedit.
10. Non servo, sed militibus aquam dererunt.

Geef de klemtoon aan van elk woord dat uit meer dan één lettergrepen bestaat.
Voorbeeld: aperit.

Non servo, sed militibus aquam dererunt.
Tenebrae oculos eius obcaecaverunt.
Iterum negavit Petrus et statim gallus cantavit.

Einde van deze herhalingsles.

Zijn deze lessen u goed bevallen?

Maak dan een gift over! Alleen zo kunnen de lessen gratis blijven!

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Antwoorden

Opdracht 1

- prs.** mittit = hij zendt
prs.pss. mittitur = hij wordt gezonden
imp. mittebat = hij zond
imp.pss. mittebatur = hij werd gezonden
prf. misit = hij zond, hij heeft gezonden
prf.pss. missus est = hij werd gezonden, hij is gezonden (geworden)

Opdracht 2

1. vocatur hij wordt geroepen prs.pss.	7. accusor ik word beschuldigd imp.pss.
2. scripsi ik heb geschreven prf.	8. vocavisti jij hebt geroepen prf.
3. laudantur zij worden geprezen prs.pss.	9. vocabatur hij werd geroepen imp. pss.
4. creaverunt zij hebben gekozen prf.	10. laudatus sum ik ben geprezen prf.pss.
5. dormiebamus wij sliepen imp.	11. dixit hij heeft gezegd prf.
6. mittebar hij werd gezonden imp.pss.	12. vocavimus wij hebben geroepen prf.

Opdracht 3 Vertaal: (nieuwe woorden: nauta = zeeman; procella = storm)

- Hae epistulae a Paulo scribebantur. **Deze brieven werden door Paulus geschreven.**
- Incolae a Belgis terrentur. **De inwoners worden door de Belgen bang gemaakt.**
- Pilatus respondit: quod (wat) scripsi scripsi.
Pilatus antwoordde: "Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven."
- Hoc donum a patre dabatur. **Dit teken werd door vader gegeven.**
- Nautae procella terrentur. **De zeelieden worden door de storm bang gemaakt.**
- Illa cena a servo parabatur. **Die maaltijd werd door de slaaf bereid.**
- Filium non habemus, sed filiam. **Wij hebben geen zoon, maar een dochter.**
- Petrus a militibus servabatur. **Petrus werd door soldaten bewaakt.**
- Omnia per ipsum facta sunt. **Alle dingen zijn door Hetzelve gemaakt.**
- Equus clamorem audit et terretur.
Het paard hoort het geschreeuw en wordt bang gemaakt.
- Ancillae a domino vocatae sunt. **De slavinnen zijn door de meester geroepen.**
- Hostes a Romani puniuntur. **De vijanden worden door de Romeinen gestraft.**
- Iterum negavit Petrus et statim gallus cantavit.
Weer ontkende Petrus (het) en meteen kraaide de haan.
- Audivi vocem de caelo. **Ik hoorde een stem uit de hemel.**
- Oculos habent et non vident, aures habent et non audiunt.
Ze hebben ogen en zien niet, ze hebben oren en horen niet.
- Ecce homo. **Zie, de mens**
- Crucifige, crucifige eum! **Kruis (Hem), kruis Hem!**
- Ecce venio. **Zie, ik kom.**

Opdracht 4: Geef van de eerste vier woorden de betekenis; vertaal de overige.

- hic betekent: **deze, dit**
- ille betekent: **die, dat daar bij jou**
- iste betekent: **die dat daar bij hem**
- ipse betekent: **zelf, zichzelf, zichzelf, juist**

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Nieuwe woorden: stola = sola (kledingstuk) ; vadere = gaan; alius = andere;
fac = maak!, doel; vox = stem; dilectus = geliefde

1. hoc signum **dit teken**
2. haec puella **dit meisje**
3. haec templa magna **deze grote tempels**
4. hic **dominus deze meester**
5. hi servi **deze slaven**
6. haec **feminae deze vrouwen**
7. ille liber **dat boek**
8. ille Cato (met bijbetekenis) **die beroemde Cato**
9. Nos sumus testes horum verborum. **Wij zijn getuigen van deze woorden.**
10. iste homo (met bijbetekenis) **die akelige vent.**
11. illi **homines boni die goede mensen**
12. Mundus per ipsum factus est. **De wereld is door Hetzelve geschapen.**
13. Illam **fabulam non cognovi. Ik ken dat verhaal niet.**
14. Stulam illius puellae vidi. **Ik heb de stola van dat meisje gezien.**
15. Dico huic vade et vadit et alio veni et venit et servo meo fac hoc et facit.
Ik zeg tegen deze: "Ga!" en hij gaat en tegen een ander: "Kom!" en hij komt en tegen mijn slaaf: "Doe dit!" en hij doet (het).
16. Et ecce vox de caelis dicens hic est Filius meus dilectus.
En zie, een stem uit de hemel zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon.

Opdracht 5

- a. Maak ook zo'n rijtje voor het woord dominus.
dominus, domini, domino, dominum, domine, domini, dominorum, dominis dominos dominis
- b. Maak ook zo'n rijtje voor het woord mercator (mv. mercatores).
mercator, mercatoris, mercatori, mercatorem, mercatore mercatores, mercatorum, mercatoribus mercatores, mercatoribus.
- c. Maak eveneens zo'n rijtje voor het woord templum.
templum, templi, templo, templum, templo, templa, templorum, templis, templa, templis

Opdracht 6

Zet het woord tussen de haakjes in de juiste naamval.

Doe als in het voorbeeld: ex (Deus - ev.) - ex Deo;

cum (discipulus - mv.) - cum discipulis

- a. sine (fundamentum - mv.) **fundamentis**
- b. a (mater - ev.) **matre**
- c. a (mercator - mv.) **mercatoribus**
- d. de (Christus) - **Christo**
- e. sine (intermissio - ev.) **intermissione**
- f. sine (filius - mv.) **filliis**
- g. ex (homo - mv.) **hominibus**
- h. sine (frater - ev.) **fratre**
- i. ab (initium - ev.) (initium = begin) **initio**

LATIJN Herhaling 1

(les 1 t/m 5)

Opdracht 7 (nieuwe woorden: aqua = water)

1. **Insulae pulchrae videmus. Wij zien mooie eilanden.**
2. **Milites duces claros salutant. De soldaten groeten de beroemde aanvoerders.**
3. **Milites in civitatem veniunt. De soldaten komen naar de stad.**
4. **Incolae insularum fugabant. De inwoners van de eilanden vluchtten.**
5. **Laudo nomen Dei. Ik prijs de naam van God.**
6. **Ducis filius est. Het is de zoon van de aanvoerder.**
7. **Servus ianuam clave aperit. De slaaf opent de deur met een sleutel.**
8. **Dux militibus dixit.... De aanvoerder zei tegen de soldaten ...**
9. **Deus filium mundo dedit. God heeft de wereld Zijn Zoon gegeven.**
10. **Non servo, sed militibus aquam dererunt.**
Niet aan de slaaf, maar aan de soldaten hebben zij water gegeven.

Opdracht 8

Geef de klemtoon aan van elk woord dat uit meer dan één lettergrepen bestaat.
Voorbeeld: aperit.

Non servo, sed militibus¹ aquam dererunt².

Tenebrae oculos eius obcaecaverunt².

Iterum negavit³ Petrus et statim gallus cantavit³.

Incolae insularum⁴ fugabant⁵.

*

1. De klemtoon ligt **altijd** op de lettergreep **vóór** de uitgang -ibus
2. Bij de 3-ps. mv. prf. ligt de klemtoon **altijd** op de **e** van erunt
3. Bij de 3-ps. ev. prf. ligt de klemtoon **altijd** precies voor de uitgang -vit
4. Bij de uitgangen -arum (vrl. gen. mv.) en -orum (mnl. gen. mv.) ligt de klemtoon **altijd** op de **a** en de **o**. Dus insularum en bijvoorbeeld servorum.
5. Bij de 3-e ps. mv. imp. ligt de klemtoon **altijd** precies **voor** de uitgang -bant.
Dus: vocabant, salutabant enz.